

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

**ВЕЛИКИЙ САКСОФОННИЙ АНСАМБЛЬ: АНАЛІЗ
ВИКОНАВСЬКИХ ПІДХОДІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЗАРУБІЖНІЙ
ПРАКТИЦІ**
(СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «САКСОФОН»)

СПЕЦКУРС

Нідзельського Станіслава Петровича

здобувача ступеня доктора мистецтва

кафедри дерев'яних духових інструментів

Творчий керівник та науковий консультант

народний артист України, професор

Мимрик Михайло Романович

Київ – 2025

ПЛАН

I. Історико-стильові передумови становлення великих саксофонних ансамблів

II. Виконавські підходи у зарубіжній практиці

III. Виконавські підходи в українській практиці

IV. Художньо-інтерпретаційні аспекти виконавства у великому саксофонному ансамблі

V. Перелік рекомендованої літератури.

I. Історико-стильові передумови становлення великих саксофонних ансамблів

1. Походження та перші експерименти з багатосаксофонними складами у XIX–XX ст.
2. Роль військових духових оркестрів у поширенні ансамблевої практики.
3. Становлення саксофонних оркестрів у Європі та США (друга половина XX ст.).
4. Поява великих ансамблів в Україні: ініціативи композиторів і виконавців.
5. Жанрово-стильова специфіка репертуару для великих саксофонних складів.
6. Основні тенденції розвитку техніки та тембрової палітри саксофона у ансамблевій практиці.
7. Роль міжнародних конгресів і фестивалів саксофона у поширенні ідей великих ансамблів.
8. 10. Взаємозв'язок академічної, джазової та народної традицій у становленні великих ансамблів.

II. Виконавські підходи у зарубіжній практиці

1. Організація і структура великих ансамблів у США, Франції, Японії.
2. Провідні колективи: *World Saxophone Orchestra*, *Mi-Bemol Saxophone Ensemble*, *Ensemble de Saxophones du CNSM de Paris* та інші.
3. Репертуарна політика та стильові напрями.
4. Виконавські прийоми та ансамблева техніка у великих складах.
5. Інноваційні практики (поєднання саксофонів з іншими інструментами, мультимедійні формати).
6. Транскрипція симфонічного репертуару на прикладі японських саксофонних оркестрів («*Mi-Bémol Saxophone Orchestra*», «*Tokyo Saxophone Orchestra*» та «*Yokohama Saxophone Orchestra*»)

III. Виконавські підходи в українській практиці

1. Становлення великих саксофонних ансамблів в Україні у другій половині XX – на початку XXI ст.
2. Діяльність провідних українських колективів (приклади: ансамблі Києва, Харкова, Львова та ін.).
3. Внесок українських композиторів у розвиток репертуару (В. Рунчак, О. Козаренко, А. Гаврилець, сучасні автори).
4. Особливості інтерпретації українського фольклору у великому саксофонному ансамблі на прикладі твору «Коло» Валерії Виноградової.

IV. Художньо-інтерпретаційні аспекти виконавства у великому саксофонному ансамблі

1. Баланс звучання між регістровими групами ансамблю.
2. Інтонційна узгодженість у великому саксофонному ансамблі:
проблематика та методи її оптимізації.
3. Темброво-регістрова взаємодія саксофонів різних типів у великому
ансамблевому складі.
4. Динамічна організація ансамблевого звучання.
5. Інтерпретаційні стратегії виконання оригінального та
транскрибованого репертуару.
6. Просторово-акустичні чинники формування ансамблевого звучання.

V. Перелік рекомендованої літератури.

1. Абаджян, Г. Нова методика навчання гри на духових інструментах. Харків: Харківський інститут мистецтв, 1981. 24 с.
2. Авилов, В. Сольний концертний репертуар саксофоніста: історичний огляд. // Музичне мистецтво. Вип. 5. Донецьк, 2005. С. 249–255.
3. Апатський, В.М., Вовк, Р.А. Духова школа Національної музичної академії України: історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Рівне: РГУ, 2014. С. 212–234.
4. Барабашук, П. Ансамблева специфіка виконання концерту для саксофона «Shams» Жана-Дені Міша (на прикладі виконавської інтерпретації Томаса Курца з оркестром саксофонів). Мистецтвознавство України, 2024, (23), С. 238–246.
5. Барабашук, П. Внесок Едварда А. Лефевра у розвиток саксофонного ансамблевого виконавства ХІХ століття (на прикладі твору К. Флоріо «Allegro de Concert» для квартету саксофонів). Науковий журнал «Художня культура. Актуальні проблеми», 2023, 19(2), С. 116–120.
6. Берліоз, Г. Великий трактат про сучасну інструментацію та оркестровку. Москва: Музика, 1972.
7. Вискова, І. Шляхи розширення виражальних можливостей дерев'яних духових інструментів у музиці другої половини ХХ століття. Автореф. дис... канд. мистецтвознав. Москва, 2009. 25 с.
8. Давидян, Р. Квартетне мистецтво: проблеми виконавства та педагогіки. Москва: Музика, 1984. 258 с.
9. Дика, Н. Камерно-інструментальний ансамбль в Україні. Творчість і виконавство (1960–1980 рр.). Автореф. дис... канд. мистецтвознав., Київ, 2001. 19 с.

10. Іванов, В. Сучасне мистецтво гри на саксофоні: проблеми історії, теорії та практики виконавства. Автореф. дис... д-ра мистецтвознав. Москва, 1997. 40 с.
11. Крупей, М.В. Основні теоретично-технологічні аспекти формування виконавської майстерності саксофоніста. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського: Серія «Музичне виконавство», 2004, Вип. 40, Кн. 10, С. 36–47.
12. Крупей, М.В. Стильові основи формування виконавської майстерності саксофоніста (у контексті музичної творчості ХІХ–ХХ століть). Автореф. дис... канд. мистецтвознав., Одеса, 2006. 15 с.
13. Кудряшов, О. Інструментальна практика чистих тембрів. // Із історії інструментальної музичної культури. Ленінград: ЛГИТМК ім. Черкасова, 1988. С. 138–149.
14. Maksymenko, D.P., Maksymenko, L.V. The International Saxophone Orchestra – One of the Forms of Calling for Peace on the Example of the Same Name Work by J.-D. Misha. International Scientific Conference, Wloclawek, Republic of Poland, September 6–7, 2023, С. 19–22. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-341-5-4>
15. Mi-Bémol Saxophone Ensemble. Офіційний сайт ансамблю. URL: <https://www.mi-bemol.com/>
16. Мумугук, М. Квартет саксофоністів: методика та практика камерно-інструментального виконавства. Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв, Вип. 2, Київ, 2010, С. 102–107.
17. Мумугук, М. Жанрові особливості українських камерно-інструментальних творів з участю саксофона кінця ХХ – початку ХХІ ст. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського, Вип. 83, 2009, С. 141–147.
18. Мумугук, М. Сонорні особливості інтонування у камерно-інструментальній творчості В. Рунчака (на прикладі “Nosi’anna” для двох саксофонів, ударних та фортепіано). Культура і сучасність, Київ, 2010, № 1, С. 195–198.

19. Мутурук, М. До питання про темброво-інтонаційні можливості саксофона в системі засобів музичної виразності у сучасній музиці. Мистецтвознавчі записки, Київ, 2011, № 19, С. 101–106.
20. Повзун, Л. Ансамблевий інструменталізм як сукупна якість художнього вираження. Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка, 2013, Вип. 31, С. 54–62.
21. Vynohradova, V. Muzychnyi tsykl «Kolo» [Нотний рукопис / Авторська концепція твору], 2018.
22. World Saxophone Congress XVIII. Zagreb, Croatia, July 10–14, 2018. [Офіційна програма з репертуаром Ukrainian Saxophone Ensemble]. URL: <https://www.zagrebsaxcongress.com/index.php/participants/artists/item/444-ukrainian-saxophone-ensemble>
23. Japan Saxophone Database. База даних японських саксофонних оркестрів та записів виступів. URL: <https://www.japanesesaxophonedatabase.com/>